

Lovforslaget byder de bestaaende Kreditforeninger, for største Delen ere i alt Fald vel værd, at modtage, men at de Indskrænkninger i Kreditforeningernes Selvstyrelse, i det hele de Indskrænkninger, som paalægges Kreditforeningerne som Vederlag for de Begunstigelser, man agter at byde dem, ikke staa i noget Forhold til disse Begunstigelser. Med andre Ord: Kreditforeningerne vilde selvfølgelig være fuldt villige til at underkaste sig endnu stærkere Kontrol, ogsaa endnu mere indskrænkende Bestemmelser for deres Virksomhed, hvis saadant maatte anses for fornødent. Jeg tror end ikke, at de bestaaende Kreditforeninger ville kunne vægre sig ved endogaa at indrømme Regeringen Ret f. Eks. til at stadfæste Valget af den administrerende Direktør saaledes, som det er foreslaaet i Statutterne for den Kreditforening, som man efter Agrarforeningens Andragende ønsker at oprette. Men der maatte rigtig nok staa til Gengæld bydes Fordele, som opveje de Indskrænkninger, som man vil paalægge dem. Det er da nemlig en frivillig Sag, hvor vidt de bestaaende Kreditforeninger ville paalægge sig disse Indskrænkninger, og jeg tror ikke, man faar dem til det, medmindre man, som sagt, byder dem Fordele af endnu større Vægt end dem, der her tænkes indrømmede. Den ærede Formand har ikke ønsket, at man skulde komme for dybt ind paa en Kritik eller Omtale af det af Agrarforeningen til dette Ting, indgivne Andragende, men da den ærede Formand har tilladt de foregaaende Talere at strejfe ind paa dette Omraade, haaber jeg ikke, han vil nægte mig det. Jeg skal imidlertid høre mig for den ærede Formands Ønske, for saa vidt som jeg ikke skal komme ind paa nogen detailleret Kritik der over, hvad jeg indrømmer ikke hører hjemme her. Men da det Andragende, som er indgivet her fra Agrarforeningen, tilsigter langt mere end dette: at forøge de bestaaende Kreditforeningers Antal med een til, og i Virkeligheden tilsigter en Reform, der gaar helt ned til Bunden af vort hele Kreditforenings System, — for det vil blive Følgen, hvis en saadan Kreditforening oprettes, det vil ikke blive det samme som, naar vi ellers her give Tilladelse til Oprettelsen af en ny Kreditforening — saa mener jeg, at det vilde være ganske naturligt at komme ind paa de Grundtænkninger, som ere udtalte i dette Andragende, og som i alt Fald for enkelte Punkters Vedkommende falde sammen med det, der er foreslaaet her i Forslaget. Det, der har været den ledende Grundtanke for Agrarforeningen ved Indgivelsen af dette Andragende, har først og fremmest været det, at trykke Rentefoden ned, at skaffe bil-

ligere Penge mod fuldt betryggende Sikkerhed. Man er gaaet ud fra den Forudsætning, som jeg tror er fuldstændig rigtig, at den Rente, som Kreditforeningens Interessenter faktisk betale af deres Laan, er alt for høj i Sammenligning med den Sikkerhed, som bydes. Denne Sikkerhed er nemlig, saa vidt jeg kan skønne, saa god, at den overhovedet ikke bydes bedre. Jeg indrømmer, der var en Tid, da man ikke kunde gaa ud fra dette. Kreditforeningerne have jo haft deres Børneskygdomme som andre, og vi have haft en fuldstændig og en delvis Kalamitet i vor Kreditforenings Historie. Den fuldstændige Kalamitet indtraf, da den jydskste Landejendoms-kreditforening, der blev oprettet i 1858, i 1863 gik fallit, og den delvise Kalamitet kom, da den jydskste Købstadkreditforening standfede sin egentlige Udlaansvirksomhed. Nu er den egentlig kun beskæftiget med at afvikle sine Affærer. Saavidt jeg erindrer, er der kun 2—3 Mill. Kr.'s Røstgæld tilbage i denne Kreditforening. Det var Børneskygdommene, men jeg tror, at de Kreditforeninger, som for Djæbblivet faktisk virke, ere alle saa solide og fortreffelig funderede, virke efter saadanne Grundtænkninger, at man kan sige, den Garanti, de byde Obligationsskaberne, er fuldkommen saa god som nogen som helst anden. Nu er ganske vist alligevel Kreditforeningsobligationernes Kurs ikke naaet saa højt op, som det burde være Tilfældet efter den fortrinlige Sikkerhed, der bydes. Jeg vil her særlig henpege paa, at Kreditforeningerne ved en sikkert alt for stor aarlig Ydelse til Reservecfond, efterhaanden have opsamlet sig, naar man tager alle Kreditforeninger, mellem 15—16 Mill. Kr., foruden at de altsaa stadig vedblive at give aarlige Ydelser til Reservecfonden, som bestandig vokser, og jeg tror da, man vil indrømme, at der skulde indtræffe en meget stor, en meget voldsom Kalamitet, der maatte have Karakteren af et fuldstændig økonomisk Jordstælv, for Kreditforeningerne skulle vise sig ude af Stand til at fyldestgøre deres Forpligtelser. Men ikke desto mindre staar Kursen langt fra saa højt, som den efter Rimelighed og Naturlighed burde, og det er da en ganske berettiget Stræben fra de interesseredes Side at se at saa dette Forhold forandret. Se at saa Kursen paa Kreditforeningsobligationer hævet og se samtidig at saa de Vilkaar, der bydes Interessenterne, gjort mindre byrdefulde, end de nu ere. Det er jo ikke blot en Interesse for de paagældende interesserede, det er en Interesse for det hele Samfund. Jeg ønskede egentlig helst, skønt jeg har taget mit Udgangspunkt i Agrar-